Apstiprinātas ar LAPAS direktores
2026.gada 4.novembra
rīkojumu Nr.LAPAS/2026-4

Biedrības "Latvijas Platforma attīstības sadarbībai" bērnu un jauniešu tiesību aizsardzības vadlīnijas

1. Vispārīgie noteikumi un mērķis

1.1. Biedrība "Latvijas Platforma attīstības sadarbībai" (turpmāk – Biedrība) nodrošina drošu, iekļaujošu un atbalstošu vidi ikvienam bērnam un jaunietim, kurš iesaistīts Biedrības plānotajās, organizētajās vai koordinētajās aktivitātēs.

1.2. Šīs Vadlīnijas ir izstrādātas saskaņā ar Latvijas Republikas Bērnu tiesību aizsardzības likumu, Jaunatnes likumu, ANO Konvenciju par bērna tiesībām, Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu un starptautiskajiem bērnu aizsardzības standartiem (*Keeping Children Safe*).

1.3. Vadlīniju mērķauditorija un nošķīrums:

- **Bērns:** jebkura fiziska persona līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai (saskaņā ar ANO Bērnu tiesību konvenciju un Bērnu tiesību aizsardzības likumu).
- **Jaunietis:** persona vecumā no 13 līdz 30 gadiem (saskaņā ar Jaunatnes likumu). Vadlīniju speciālie aizsardzības mehānismi (tostarp tiesiskais pienākums ziņot valsts iestādēm un vecāku piekrišanas saņemšana) prioritāri attiecināmi uz nepilngadīgajām personām (bērniem).

1.4 Vadlīnijas ir saistošas visiem Biedrības darbiniekiem, brīvprātīgajiem, amatpersonām, piesaistītajiem ekspertiem un sadarbības partneriem.

2. Vadlīniju pamatprincipi

Biedrība savā darbībā ievēro un īsteno šādus pamatprincipus:

- Jebkurā rīcībā, kas attiecas uz bērnu, prioritāri tiek nodrošinātas bērna vislabākās intereses.

- Biedrībā tiek īstenota stingra nulles tolerances pieeja pret jebkāda veida fizisku, emocionālu vai seksuālu vardarbību, pamestību novārtā un ļaunprātīgu izmantošanu.
- Bērnu un jauniešu aizsardzība ir visa Personāla atbildība, rīkojoties preventīvi un proaktīvi.
- Biedrība veicina bērnu un jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, uzklausa viņu viedokli, veicina pašcieņu un nodrošina nediskrimināciju.
- **Dzidrums un atklātība:** Bērniem un jauniešiem viņiem saprotamā veidā tiek izskaidrotas viņu tiesības un tas, kā rīkoties, ja viņi jūtas nedroši.

2. Rīcības noteikumi Personālam darbā ar bērniem un jauniešiem

Veicot darba vai brīvprātīgā darba pienākumus, Personālam ir aizliegts:

4.1. Pārkāpt bērna vai jaunieša personiskās un fiziskās robežas, veidot seksualizētas, nepiemērotas vai mulsinošas attiecības.

4.2. Izturēties vardarbīgi, izmantot savu pozīciju vai pakļaut bērnu un jaunieti vardarbības vai apdraudējuma riskam.

4.3. Izturēties pazemojoši, apkaunojoši vai citādi emocionāli vardarbīgi, kā arī piemērot aizskarošas vai pazemojošas disciplinēšanas metodes.

4.4. Atbalstīt, attaisnot vai līdzdarboties bērnu vai jauniešu pretlikumīgā, nedrošā vai bīstamā rīcībā.

4.5. Veikt darbības bērna vietā, kuras bērns spēj un drīkst paveikt patstāvīgi, tādējādi kavējot viņa patstāvības attīstību.

4.6. Palikt vienatnē ar nepilngadīgu bērnu noslēgtās telpās bez citu pieaugušo klātbūtnes vai redzamības (izņemot neatliekamās palīdzības situācijas).

4.7. Komunicēt ar nepilngadīgajiem dalībniekiem privāti sociālajos tīklos vai saziņas lietotnēs par jautājumiem, kas neskar tiešos projekta/pasākuma pienākumus.

5. Digitālā un tiešsaistes drošība:

Tiešsaistes nodarbībās vai pasākumos tiek izmantotas tikai Biedrības apstiprinātas platformas. Tiešsaistes zvanos nedrīkst piedalīties nepiederošas personas, un pasākuma koordinators uzrauga čatu un saziņu.

6. Datu aizsardzība, foto un video materiālu izmantošana

6.1. Foto, video un audio fiksācija:

- Bērnu (līdz 18 gadu vecumam) fotografēšana, filmēšana un šo materiālu publicēšana ir pieļaujama tikai tad, ja saņemta bērna vecāku vai likumisko pārstāvju rakstiska piekrišana. Jaunieši, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu, piekrišanu sniedz patstāvīgi.
- Aizliegts uzņemt un izplatīt attēlus vai video, kas bērnu vai jaunieti attēlo pazemojošā, necieņpilnā vai nepiemērotā kontekstā.
- Publiskajos materiālos aizliegts norādīt bērna pilnu vārdu, uzvārdu, adresi vai citus datus, kas ļautu nepiederošām personām bērnu identificēt vai sazināties ar viņu.
-

6.2. Personas datu apstrāde (GDPR):

- Biedrība apstrādā tikai tos personas datus, kas ir tieši nepieciešami pasākuma vai projekta drošai norisei un leģitīmo mērķu sasniegšanai.
- Personas dati tiek glabāti drošā vidē (ar parolēm aizsargātās mākoņkrātuvēs vai slēdzamās telpās), nodrošinot piekļuvi tikai pilnvarotām personām.
- Pēc atbilstošā projekta vai normatīvajos aktos noteiktā glabāšanas termiņa beigām datus droši dzēš vai iznīcina.

7. Ziņošanas kārtība un incidentu vadība

7.1. Ziņošana Biedrībai:
Ikviens Personāla pārstāvis, dalībnieks vai trešā persona, kurai radušās aizdomas vai fiksēti šo Vadlīniju pārkāpumi, aicināts nekavējoties ziņot Biedrībai:

- Pa e-pastu: info@lapas.lv

7.2. Ziņojumā norāda iespējamo gadījumu, norises vietu, laiku, iesaistītās personas un citu būtisku informāciju.

7.3. Iekšējā rīcība incidenta gadījumā:

1. **Neatliekamā palīdzība:** Ja bērns ir tiešās briesmās vai cietis fiziski, nekavējoties tiek izsaukta ātrā medicīniskā palīdzība (113) vai policija (112).
2. **Konfidencialitāte:** Informācija par ziņojumu tiek turēta stingrā konfidencialitātē un nodota tikai personām, kurām tā nepieciešama lēmuma pieņemšanai.
3. **Pārkāpuma izmeklēšana:** Ja aizdomās par pārkāpumu turēts Biedrības Personāla pārstāvis, viņš tiek uz laiku atstādināts no tiešā darba ar bērniem līdz lietas apstākļu noskaidrošanai.

7.4. Ziņošana valsts iestādēm: Ja tiek konstatēts bērna tiesību pārkāpums, vardarbība vai noziedzīgs nodarījums pret nepilngadīgo, Biedrībai ir pienākums par to nekavējoties ziņot atbilstošajām valsts iestādēm – Valsts policijai, bāriņtiesai vai pašvaldības sociālajam dienestam.

8. Vadlīniju pārskatīšana un atbildība

8.1. Vadlīnijas tiek pārskatītas ne retāk kā reizi 2 gados vai atbilstoši izmaiņām normatīvajos aktos.

8.2. Vadlīniju pārkāpumi var būt par pamatu darba tiesisko vai sadarbības attiecību izbeigšanai, kā arī saukšanai pie tiesiskās atbildības sarakstā ar Latvijas Republikas likumiem.